

Waar of niet waar? De wereld draait vooral op twee vloeistoffen: olie en koffie. Olie is er in diverse soorten, waarvan de belangrijkste aardolie is. In Pernis maakt men er handige producten van voor de automobilist en de truckchauffeur. De overheid is daar blij mee, vooral minister De Jager die over de centjes gaat. Niet voor niets heet de meest gebruikte benzine-soort Euro (€). Naast aardolie is ook olijfolie belangrijk, als smeermiddel voor onder andere de ingewanden. Olijfolie is niet aan de pomp verkrijgbaar. De voornaamste olijfolieproducerende landen liggen rond de Middellandse Zee. Ze verdienen er goud aan. De consument kan er vlees in braden of er de sla mee aanmaken. In Turkije plegen worstelaars zich ermee in te smeren. Voor mijn schoonmoeder heb ik met olijfolie meer dan eens een piepende deurscharnier behandeld. Een vroeger buurmeisje uit de Jan Steenlaan in Naarden gebruikte eens olijfolie bij wijze van zonnebrandolie, herinner ik me. Het resultaat: tweedegraads brandwonden. Qua olie hadden we vroeger alleen Haarlemmerolie, dat was overal goed tegen. Het werd destijds in 1696 volgens een geheim recept samengesteld door een schoolmeester, ene Claes Tilly.

Olie, koffie

Het spul zat in een klein flesje en kon zowel gedronken worden als op de huid gesmeerd. Het zat in eenieders reisapotheek. Dan de koffie. Die telt voor het draaiend houden van de economie minstens zo zwaar als benzine. Zonder koffie loopt de werkvloer binnen een halve dag vast, net als het hele vergadercircuit. Handel in koffie maakte in de zeventiende eeuw de Amsterdamse beurs groot. Het was een wondermiddel tegen vermoeidheid. Sinds de juffrouw Jannies overal zijn wegbezuinigd bedienen we ons via de koffieautomaat, een van de handigste uitvindingen van de mensheid. Nadeel is wel dat het ding bij intensief gebruik erg veel onderhoud vergt. Voorheen werd onze koffieautomaat op de redactie zo vaak en grondig gereinigd dat de smaak van het gebruikte

reinigingsmiddel de boventoon ging voeren. Dat gaf een wat bijtende nasmaak, qua overgeefneigingen.

Koffie heeft mede onze identiteit bepaald want wie koffie schenkt, die schenkt gezelligheid. Zoals het melodietje op de radio vroeger klonk: „Pampampam pedam pedam pampampam: koffietijd.” Onlangs kwam er in Hilversum een koffie schenkende zaak bij. Geen café en geen coffeeshop, daar waren er al een paar van in de mediastad. Bij de nieuwkomer hebben ze een Spaans bakje in de aanbieding, café cortado. Da's andere koffie. Wie die smaak ooit mee heeft gekregen, krijgt in Holland direct associaties met een terras op een zonovergoten stadsplein ergens in Spanje. Even aan de binnenkant van m'n ogen bekijken. Spaans geroezemoes, geknetter van brommers, terras-zitters die de ober roepen met kort gesis (reageert niet) of keurig met 'oiga' (reageert wel). Vanaf de andere kant van het plein klinkt het verdragende stemgeluid van de verkoper van de blindenloterij. Maar de plaza mayor is het Keipleintje. De knetterende brommer rijdt over de 's-Gravelandseweg. Maar de stoeltjes tegen het raam staan precies goed, uit de wind en in de zon.